

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

INSO
9819-4
1st. Edition
Sep.2013

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران
۹۸۱۹-۴
چاپ اول
شهریور ۱۳۹۲

کمیت‌ها و یکاهای - قسمت ۴:
mekanik

Quantities and units - Part 4:
Mechanics

ICS:01.060

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود . پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب ، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود . بدین ترتیب ، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند . در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور ، از آخرین پیشرفت های علمی ، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود .

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون ، برای حمایت از مصرف کنندگان ، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی ، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی ، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور ، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید . همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعل در زمینه مشاوره ، آموزش ، بازرگانی ، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی ، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش ، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم ، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند . ترویج دستگاه بین المللی یکها ، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش ، تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است .

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

**کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«کمیت‌ها و یکاها - قسمت ۴: مکانیک»**

سمت و / یا نمایندگی

اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان
آذربایجان شرقی

رئیس:

ترکمن، لیلا
(فوق لیسانس مهندسی مکانیک)

دبیر:

دانشگاه تبریز
رنجبر، سیدفرامرز
(دکترای مهندسی مکانیک)

اعضاء: (اسمی به ترتیب حروف الفبا)

شرکت طرح ابتکار انرژی
آذریان، پیمان
(لیسانس فیزیک)

کارشناس استاندارد
بهروزین، بهروز
(فوق لیسانس مهندسی شیمی)

ترکمن، آزاده

(لیسانس مهندسی برق)

دانشگاه آزاد اسلامی واحد آبیک
ترکمن، بهاره
(فوق لیسانس مهندسی برق)

حشمی، مهناز

(لیسانس فیزیک)

دانشگاه تبریز
خوشنویان، اسماعیل
(دکترای مهندسی مکانیک)

شرکت بازرگانی پارس بینش

رنجبر، سوده

(لیسانس ریاضی)

سیدحسینی، سیدفرهاد
(فوقلیسانس زمین‌شناسی)

شرکت بازرگانی پارس بینش

سراجان، حمیرا
(لیسانس مهندسی برق)

اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان
آذربایجان شرقی

فرشی حقرو، ساسان
(فوقلیسانس مهندسی عمران)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
ز	پیش گفتار
ح	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۱	۳ نامها، نمادها و تعاریف
۲۰	پیوست الف(اطلاعاتی)، یکاهای در سیستم CGS با نامهای مخصوص
۲۱	پیوست ب(اطلاعاتی)، یکاهای بر حسب فوت، پوند، ثانیه و سایر یکاهای مربوط
۲۳	پیوست پ(اطلاعاتی)، سایر یکاهای غیر SI ارائه شده برای اطلاعات، مخصوصاً جهت ضریب‌های تبدیل

پیش گفتار

"استاندارد" کمیت‌ها و یکاها- قسمت ۴: مکانیک " که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط توسط شرکت طرح ابتکار انرژی تهیه و تدوین شده و در یکصد و هفتاد و دو مین اجلاس کمیته ملی استاندارد اندازه‌شناسی، اوزان و مقیاس‌ها مورخ ۹۰/۱۰/۲۲ مورد تصویب قرار گرفته است ، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ ، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت . بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۸۳، سال ۷۰۸۶-۳: کمیت‌ها و یکاها- قسمت سوم: مکانیک، باطل و این استاندارد جایگزین آن می‌شود.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO 80000-4: 2006 ,Quantities and units- Part 4: Mechanics

۱-۰ ترتیب جداول

در این استاندارد جداول کمیت‌ها و یکاها طوری مرتب شده‌اند که کمیت‌ها در صفحات سمت راست و یکاها در صفحات متناظر سمت چپ ارائه شده‌اند. تمام یکاها بین دو خط افقی پیوسته در صفحات سمت چپ، به کمیت‌های متناظر بین خطوط افقی پیوسته در صفحات سمت راست تعلق دارند.

۲-۰ جداول کمیت‌ها

مهم‌ترین کمیت‌های مربوط به محدوده عملی این استاندارد به همراه نماد و در بیشتر موارد همراه با تعاریف آن‌ها آورده شده‌اند. این تعاریف فقط جنبه معرفی دارند. تعاریف ارائه شده برای شناسایی کمیت‌ها در سیستم بین‌المللی کمیت‌ها در صفحات سمت راست جدول فهرست شده‌اند و به منظور تعریف کامل آن‌ها نیستند. مخصوصاً، در صورت نیاز، در تعاریف به مشخصه‌برداری بعضی از کمیت‌ها اشاره شده است. در اغلب موارد فقط یک نام و فقط یک نماد برای کمیت ارائه شده است. در مواردی که دو یا چند نام و یا دو یا چند نماد برای کمیتی داده می‌شود هیچ تمایز ویژه‌ای بین آن‌ها وجود ندارد و در موقعیت یکسانی قرار دارند. در مواردی که برای نماد کمیتی دو نوع حرف مورب (ایتالیک) وجود دارد (برای مثال θ , ϑ ; g , g) تنها یکی از آن‌ها در این استاندارد ارائه می‌شود. این انتخاب دلیل برتری یکی بر دیگری نیست. به طور کلی توصیه می‌شود که چنین تفاوت‌هایی، معانی مختلفی را تداعی نکنند. یک نماد داخل پرانتزها معرف «نماد ذخیره» است، و هنگامی در یک متن مشخص به کار می‌رود که نماد اصلی به معانی مختلفی به کار رفته باشد.

۳-۰ جداول یکاها

۱-۳-۰ کلیات

در این استاندارد، یکاها متناظر با کمیت‌ها همراه با نمادهای بین‌المللی و تعاریف آن‌ها ارائه می‌شوند. برای اطلاعات بیشتر به جزوه SI (ویرایش هفتم ۱۹۹۸) از BIPM¹ و ISO 80000-1 مراجعه کنید. یکاها به ترتیب زیر مرتب می‌شوند:

- نام یکاهای دستگاه بین‌المللی یکاها (SI)²، ابتدا آورده می‌شوند. یکاها SI توسط کنفرانس عمومی اوزان و مقیاس‌ها (CGPM)³ پذیرفته شده‌اند. یکاها SI و مضارب و کسور دهدۀ آن‌ها توصیه می‌شود، اگرچه به کارگیری مضارب و کسور دهدۀ آن‌ها صراحتاً مورد تاکید نمی‌باشد.

1- BIPM:Bureau International des Poids et Mesures (International Bureau of Weights and Measures)

2- SI : International System of Units

3- CGPM: Conference Generale des Poids et Mesures (General Conference on Weights and Measures)

4- CIPM:Comite International des poids et mesure (International Committee for Weights and Measures)

-سپس نام یکاهای غیر SI، آن‌هایی که توسط کمیته بین‌المللی اوزان و مقیاس‌ها، CIPM^۱ و یا توسط سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی، OIML، ISO، یا توسط IEC پذیرفته شده‌اند، می‌توانند همراه با یکاهای SI به کار روند. به اندازه حروف متن نوشته می‌شوند.

این یکاها با خط‌چین از یکاهای SI، مربوط به کمیت جدا می‌شوند.

- نام یکاهای غیر SI که به تازگی توسط CIPM برای استفاده در کنار یکاهای SI پذیرفته شده‌اند، در ستون «ضریب‌های تبدیل و ملاحظات» کوچک‌تر از اندازه حروف متن نوشته می‌شوند.

- نام یکاهای غیر SI که نباید با یکاهای SI به صورت ترکیبی به کار برد شوند تنها در پیوست‌ها بعضی از قسمت‌های سری استانداردهای ISO 80000 ارائه می‌شوند. این پیوست‌ها اطلاعاتی هستند، در درجه اول برای ضریب‌های تبدیل، و از قسمت‌های اصلی متن استاندارد محسوب نمی‌شوند و آن‌ها به سه گروه دسته‌بندی می‌شوند:

-نام خاص یکاها در دستگاه CGS^۲،

-نام یکاهای دستگاه مبتنی بر فوت، پوند و ثانیه و بعضی یکاهای مرتبط دیگر،

-نام سایر یکاها، مخصوصاً با توجه به ضریب‌های تبدیل، که در یک پیوست اطلاعاتی دیگر آورده می‌شوند.

۲-۳-۰ ملاحظات مربوط به یکای کمیت‌هایی با بعد یک و یا کمیت‌های بدون بعد

یکای همدوس برای هر کمیت با بعد یک، عدد یک(۱) است. هنگامی که مقدار یک چنین کمیتی بیان می‌شود، معمولاً یکای (۱) نوشته نمی‌شود.

مثال:

$$n = 1,53 \times 1 = 1,53$$

از پیشوندها نیز نباید برای شکل دادن مضارب یا کسور دهدی آن یکا استفاده کرد و به جای پیشوندها می‌توان از توان‌های ۱۰ استفاده کرد.

مثال:

$$Re = 1,32 \times 10^3$$

با در نظر گرفتن این‌که عموماً زاویه تخت به صورت نسبت دو طول و زاویه فضایی به صورت نسبت مساحت و مربع یک طول بیان می‌شود، در سال ۱۹۸۰ در کمیته بین‌المللی اوزان و مقیاس‌ها(CIPM)، تصمیم گرفته شد که در دستگاه بین‌المللی یکاهای رادیان و استرادیان را به عنوان یکاهای فرعی بدون بعد در نظر گیرند و این بدان معنی است که کمیت‌های زاویه تخت و زاویه فضایی به عنوان کمیت‌های فرعی بدون بعد در نظر گرفته می‌شوند. یکاهای رادیان و استرادیان را می‌توان در بیان یکاهای فرعی، برای سهولت تمايز بین کمیت‌هایی با طبیعت متفاوت اما با بعد یکسان به کار برد.

1-CGS: Centimeter . Gram . Second

2- Reynolds number

کمیت‌ها و یکاها - قسمت ۴: مکانیک

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد ارائه نامها، نمادها و تعاریف کمیت‌ها و یکاهای مکانیک کلاسیک است. در صورت لزوم ضریب‌های تبدیل نیازاره می‌شوند.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۴۰۲۶: سال ۱۳۷۶، کمیت‌ها و یکاهای گرمای^۱

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱-۷۰۸۶: سال ۱۳۸۴، کمیت‌ها و یکاها - قسمت ۱: علایم و نمادهای ریاضی در فیزیک و تکنولوژی^۲

۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، کمیت‌ها و یکاها - قسمت ۳: فضا و زمان^۳

۳ نامها، نمادها و تعاریف

نامها، نمادها و تعاریف کمیت‌ها و یکاهای مکانیک در صفحات بعد ارائه می‌شوند.

۱- در دست تجدیدنظر با منبع ISO 80000-5

۲- در دست تجدیدنظر با منبع ISO 80000-2

۳- تجدیدنظر استاندارد ملی ایران شماره ۱-۷۰۸۶: سال ۱۳۸۴.

جدول ۱- کمیت‌ها و یکاهای مکانیک

کمیت‌های مکانیک				
شماره	کمیت	نماذ	تعریف	ملاحظات
۱-۳	جرم	m	جرم یکی از هفت کمیت پایه در سیستم مقادیر بین-المللی کمیت‌ها، ISO، است که SI مبتنی بر آن است.	جرم کمیتی است که اغلب می-تواند با یک ترازو اندازه‌گیری شود.
۲-۳	چگالی جرمی	ρ	$\rho = dm/dV$ که در آن m جرم (بند ۱-۳) و V حجم می‌باشد. (به استاندارد ملی ایران شماره ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹ بند ۴-۳ رجوع کنید)	نام سیستماتیکی، جرم حجمی، به دلیل وجود چگالی جرمی یا چگالی، استفاده نمی‌شود.
۳-۳	چگالی جرمی نسبی، چگالی نسبی	d	$D=\rho/\rho_0$ که در آن ρ چگالی جرمی (بند ۲-۳) یک ماده و ρ_0 چگالی جرمی (بند ۲-۳) یک ماده مرجع در شرایطی است که باید برای هر دو ماده لحاظ شود.	برای ρ_0 معمولاً چگالی جرمی آب مایع (۱۰۰۰ کیلوگرم بر متر مکعب) استفاده می‌شود.
۴-۳	حجم مخصوص	v	$v=1/\rho$ که در آن ρ چگالی جرمی (بند ۲-۳) است	
۵-۳	چگالی سطح	ρ_A	$\rho_A=dm/dA$ که در آن m جرم (بند ۱-۳) و A مساحت است (به استاندارد ملی ایران شماره ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹ بند ۳-۳ رجوع کنید).	چگالی جرم سطحی نیز استفاده می‌شود. نام "گرماز" برای این کمیت توصیه نمی‌شود.
۶-۳	چگالی خطی	ρ_l	$\rho_l=dm/dl$ که در آن m جرم (بند ۱-۳) و l طول می‌باشد. (به استاندارد ملی ایران شماره ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱-۳-۱ رجوع کنید)	چگالی جرم خطی نیز استفاده می‌شود.
۷-۳	گشتاور اینرسی جرم	I, J	$j_Q = \int r_Q^2 d_m$ که در آن r_Q فاصله شعاعی (به استاندارد ملی شماره ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹ بند ۶-۱-۳ رجوع کنید) از محور Q و m جرم می‌باشد (بند ۱-۳). همچنین J به عنوان تانسور نوع دوم با $j_{xx} = \int (y^2 + z^2) d_m$ و $j_{xy} = - \int xy d_m$ ظاهر می‌شود که در آن x و y و z مختصات کارتزین می‌باشند (به استاندارد ملی ایران شماره ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹ بند ۱۰-۱-۳ رجوع کنید).	بهتر است این کمیت از بند ۲۰-۳ (ممکن سطح) تمایز باشد. اگر احتمال اشتباه وجود داشته باشد، بهتر است نماد J برای بند ۷-۳ و نماد I برای بند ۲۰-۳ استفاده شود.

یکاهای مکانیک				
ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	تعریف	نماد بین المللی	نام یکا	شماره
نامهای مضارب کوچک‌تر یکای جرم با افزودن پیشوندها به "گرم" به دست می‌آیند. [کمیته CIPM] سال ۱۹۶۷ $1\text{gr} = 0.001 \text{ kg}$	یکای جرم، برابر با جرم نمونه بین المللی کیلوگرم [سومین کنفرانس GPM] [۱۹۰۱]	kg	کیلوگرم	۱-۱-الف
این یکا تن متری نیز نامیده می‌شود.	$1\text{t} = 1000 \text{ kg}$	t	تن	۱-۱-ب
$1\text{t/m}^3 = 1000 \text{ kg/m}^3 = 1 \text{ g/cm}^3$ $1\text{kg/l} = 1000 \text{ kg/m}^3$		kg/m ³ t/m ³ kg/l	کیلوگرم بر متر مکعب کیلوگرم بر لیتر	۲-۲-الف ۲-۲-ب ۲-۲-پ
به بند ۲-۳-۰ مقدمه رجوع کنید.		۱	یک	۳-۳-الف
		m ³ /kg	متر مکعب بر کیلوگرم	۴-۴-الف
		kg/m ²	کیلوگرم بر متر مربع	۵-۵-الف
		kg/m	کیلوگرم بر متر	۶-۶-الف
		kg.m ²	کیلوگرم متر به توان دو	۷-۷-الف

۱- کنفرانس عمومی اوزان و مقیاس‌ها (Conférence Générale des poids et mesures)
 ۲- کمیسیون بین المللی وزن‌ها و اندازه‌گیری‌ها (Comité international des poids et mesures)

کمیت‌های مکانیک(ادامه)				
شماره	کمیت	نماذ	تعریف	ملاحظات
۸-۳	اندازه حرکت	ρ	$\rho = mv$ برای یک ذره که در آن m جرم (بند ۱-۳) و v سرعت است. (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱-۸-۳ رجوع کنید)	
۱-۹-۳	نیرو	F	$F = dp/dt$ که در آن ρ ، اندازه حرکت (بند ۱-۳) و t زمان می باشد. (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۲-۹-۳ رجوع کنید)	اگر جرم یک ذره ثابت باشد، $F = ma$ که در آن m جرم (بند ۱-۳) و a شتاب می باشد. (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۹-۳ رجوع کنید) باید مد نظر داشت زمانی که مرجع زمین است، این کمیت علاوه بر نیروی ثقل محلی، نیروی مرکزی محلی به دلیل چرخش زمین را نیز شامل می شود. تأثیر شناوری اتمسفری، در وزن محاسبه شده است. [سومین کنفرانس CGPM سال ۱۹۰۱، صفحه ۷۰] در محاوره بیشتر به جای "جرم" از "وزن" استفاده می شود که مناسب نیست.
۲-۹-۳	وزن	F_g, Q	$F_g = m.g$ که در آن m جرم (بند ۱-۳) و g شتاب ثقل محلی می باشد. (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۲-۹-۳ رجوع کنید)	
۱۰-۳	ثبت ثقل	G	$F = G m_1 m_2 / r^2$ که در آن F نیروی ثقل بین دو ذره (بند ۱-۹)، m_1 و m_2 جرم‌های دو ذره (بند ۱-۳) و r فاصله بین دو ذره است. (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱-۹-۳ رجوع کنید)	$G = 6.6742 (10) \times 10^{-11}$ N.m ² /kg ² [مقدایر پیشنهاد شده توسط CODATA الف] ^۱
۱۱-۳	محرك	I	$I = \int F dt$ که در آن F نیرو (بند ۱-۹-۳) و t زمان می باشد (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۷-۷ مراجعه کنید)	برای یک بازه زمانی $[t_1, t_2]$ $I(t_1, t_2) = p(t_2) - p(t_1) = \Delta p$

الف مقدایر پیشنهاد شده J Mohr P.N Taylor B.N (کمیته داده‌های علم و فناوری) ثابت های بنیادی فیزیکی، Rev. Mod. Phys. ۷۷ (۱)، ۲۰۰۲، مقدایر پیشنهاد شده CODATA ۲۰۰۲ (Rev. Mod. Phys. ۷۷ (۱)، ۲۰۰۵، صفحات ۱ تا ۱۰۷)

یکاهای مکانیک(ادامه)				
ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	تعریف	نماذج بین المللی	نام یکا	شماره
		kg.m/s	کیلوگرم متر بر ثانیه	۸-الف
	$1\text{N} = 1 \text{ kg.m/s}^2$	N	نیوتن	۹-الف
		$\text{N.m}^2/\text{kg}^2$	نیوتن متر به توان ۲ بر کیلوگرم به توان ۲	۱۰-الف
		N.s	نیوتن ثانیه	۱۱-الف

کمیت‌های مکانیک(ادامه)				
شماره	کمیت	نماد	تعریف	ملاحظات
۱۲-۳	ممان اندازه حرکت، اندازه حرکت زاویه‌ای	L	برای یک ذره $L = r \times p$ که در آن r بردار مکان (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱۱-۱-۳) رجوع کنید) و p اندازه حرکت است (بند ۸-۳).	این تعریف بر مومنتوم زاویه‌ای با توجه به مبدأ بردار مکان اعمال می‌شود.
۱-۱۳-۳	ممان	M	$M = r \times F$ که در آن r بردار مکان (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱۱-۱-۳) رجوع کنید) و F نیرو است (بند ۱-۹-۳).	این تعریف با توجه به مبدأ بردار مکان به نیروی زاویه‌ای اعمال می‌شود.
۲-۱۳-۳	گشتاور	T	$T = M \cdot e_Q$ که در آن M نیروی زاویه‌ای (بند ۱-۱۳-۳) و e_Q یک واحد برداری در جهت محور Q به توجه به آن که گشتاور نسبت آن مدنظر قرار گرفته است.	گشتاور، مولفه پیچشی نیرو با توجه به محور طولی شفت یا میله است. این کمیت همچنان با M_Q شناخته می‌شود.
۳-۱۳-۳	ممان خمی نیرو	M_b	$T = M \cdot e_Q$ که در آن M نیروی زاویه‌ای (بند ۱-۱۳-۳) و e_Q یک واحد برداری در جهت محور Q به توجه به آن که گشتاور نسبت آن مدنظر قرار گرفته است.	
۱۴-۳	محرك زاویه‌ای	H	$H = \int M dt$ که در آن M نیروی زاویه‌ای (بند ۱-۱۳-۳) و t زمان است. (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹: سال ۱۳۸۹، بند ۷-۳) رجوع کنید)	برای یک فاصله زمانی (t_1, t_2) $H(t_1, t_2) = L(t_2) - L(t_1) = \Delta L$

یکاهای مکانیک(ادامه)				
ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	تعریف	نماذج بین المللی	نام یکا	شماره
		kg.m ² /s	کیلوگرم متر مربع بر ثانیه	۱۲-الف
بهتر است نماد این یکا به گونه‌ای نوشته شود که با یکای میلی‌نیوتن (mN) اشتباه نشود.		N.m	نیوتن متر	۱۳-الف
		N.m.s	نیوتن متر ثانیه	۱۴-الف

کمیت‌های مکانیک(ادامه)				
شماره	کمیت	نماذ	تعریف	ملاحظات
۱-۱۵-۳	فشار	p	$P = dF/dA$ که در آن dF (بند ۹-۳) مولفه عمودی نیرو بر جزء سطح به مساحت dA است(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۳ رجوع کنید).	نماد p_e برای سنجه فشار پیشنهاد می‌شود که به صورت $p - p_{amb}$ تعریف می‌شود که در آن p_{amb} فشار محیطی است. بنابرین مثبت و یا منفی بودن سنجه فشار به بزرگ‌تر یا کوچک‌تر بودن فشار نسبت به فشار محیطی بستگی دارد.
۲-۱۵-۳	تنش نرمال	σ	$\sigma = dF_n / dA$ که در آن dF_n مولفه نرمال نیرو (بند ۹-۳) و dA مساحت جزء سطح است(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۳ رجوع کنید).	عنصر سطح عموماً یک سطح مجازی است.
۳-۱۵-۳	تنش برشی	τ	$\tau = dF_t / dA$ که در آن dF_t مولفه مماسی نیرو (بند ۹-۳ -۱) و dA مساحت جزء سطح می‌باشد (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹ بند ۳-۳ رجوع کنید).	
۱-۱۶-۳	کرنش طولی	$\epsilon, (e)$	$\epsilon = \Delta l / l_0$ که در آن Δl افزایش طول(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۱-۳ رجوع کنید) و l_0 طول(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۱-۱ رجوع کنید) در یک حالت مرجع تعریف شده است.	
۲-۱۶-۳	کرنش برشی	γ	$\gamma = \Delta x / d$ که در آن Δx تغییر مکان موازی(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۱-۲ رجوع کنید) بین دو سطح با یک لایه به ضخامت d (طبق استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۴: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۱-۴) می‌باشد.	
۳-۱۶-۳	کرنش حجمی	ν	$\nu = \Delta V / V_0$ که در آن ΔV افزایش حجم(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۴-۳-۴ رجوع کنید) و V_0 حجم (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۴-۳-۴ رجوع کنید) در یک حالت مرجع تعریف شده است.	

یکاهای مکانیک(ادامه)				
شماره	نام یکا	نماد بین المللی	تعریف	ضریب‌های تبدیل و ملاحظات
۱۵-۳-الف	پاسکال	Pa	$1 \text{ Pa} := 1 \text{ N/m}^2$	bar (bar), $1 \text{ bar} := 10^5 \text{ Pa} = 100 \text{ kPa}$
۱۶-۳-الف	یک	1		به بند ۲-۳-۰ مقدمه رجوع کنید

کمیت‌های مکانیک(ادامه)				
شماره	کمیت	نماد	تعریف	ملاحظات
۱۷-۳	عدد پواسون	μ (v)	$\mu = \Delta\delta / \Delta l$ که در آن $\Delta\delta$ تغییر طول جانبی و Δl تغییر طول می باشد.	کمیت تعريف شده با عدد پواسون عکس عدد زیر است: $m = 1/\mu$
۱-۱۸-۳	مدول الاستیکی	E	$E = \sigma / \epsilon$ که در آن σ تنש نرمال (بند ۳-۱۵) و ϵ کرنش خطی است (بند ۳-۱۶-۱).	همچنین به نام مدول یانگ شناخته می شود.
۲-۱۸-۳	مدول برشی	G	$G = \tau / \gamma$ که در آن τ تنش برشی (بند ۳-۱۵-۳) و γ کرنش برشی است (بند ۳-۱۶).	همچنین به نام مدول کولمب شناخته می شود.
۳-۱۸-۳	مدول فشاری	K	$K = -p / \theta$ که در آن p فشار (بند ۳-۱۵-۱) و θ کرنش حجمی است (بند ۳-۱۶-۳).	کرنش های ϵ و γ و θ در این تعاریف مطابق با تنش های بیش از حد σ و τ و فشار بیش از حد p می باشند.
۱۹-۳	قابلیت فشردگی	κ	$\kappa = -(1/V) dV / dp$ که در آن V حجم (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳ سال ۱۳۸۹، بند ۳-۴-۴ رجوع کنید) و p فشار می باشد (بند ۳-۱۵-۱).	
۱-۲۰-۳	ممان دوم سطح	I_a	$I_a = \int r_Q^2 d_A$ که در آن r_Q فاصله شعاعی (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳ سال ۱۳۸۹، بند ۳-۱-۶-۶ رجوع کنید) از محور Q در سطح مورد نظر و A مساحت است (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳ سال ۱۳۸۹، بند ۳-۳ رجوع کنید).	بهر است این کمیت‌ها از بند ۳-۷ تمیز داده شوند. آنها معمولاً به اشتباه به نام ممان اینرسی شناخته می شوند. زیرنویس a یا p می توانند در صورت عدم وجود شک حذف شوند.
۲-۲۰-۳	ممان دوم قطبی سطح	I_p	که در آن r_Q فاصله شعاعی (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳ سال ۱۳۸۹، بند ۳-۱-۶-۶ رجوع کنید) از محور Q عمود بر سطح مورد نظر و A مساحت است (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳ سال ۱۳۸۹، بند ۳-۳ رجوع کنید).	

یکاهای مکانیک(ادامه)				
ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	تعریف	نماذج بین‌المللی	نام یکا	شماره
		1	یک	۱۷-۳-الف
		Pa	پاسکال	۱۸-۳-الف
		Pa ⁻¹	پاسکال به توان منفی یک	۱۹-۳-الف
		m ⁴	متر به توان چهار	۲۰-۳-الف

کمیت‌های مکانیک(ادامه)				
ملاحظات	تعریف	نماد	کمیت	شماره
	$Z = I_a / r_{Q, max}$ که در آن I_a ممان دوم سطح (بند ۲۰-۳) و $r_{Q, max}$ بیشینه فاصله شعاعی(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۶-۱-۱ رجوع کنید) هر نقطه از سطح مورد نظر از محور Q با توجه به محوری است که I_a نسبت آن تعریف شده است.	$Z, (W)$	مدول مقطع	۲۱-۳
در صورتی که تفکیک بین ضریب اصطکاک دینامیکی و ضریب اصطکاک استاتیکی مورد نیاز نباشد، ضریب اصطکاک برای هر دو حالت به کار خواهد رفت.	$\mu = F / N$ که در آن F مولفه مماسی نیروی تماسی (نیروی اصطکاک) (بند ۱-۹-۳) و N مولفه نرمال نیروی تماسی (نیروی نرمال) (بند ۱-۹-۳) بین دو جسم لغزنده است. $\mu_s = F_{max} / N$ که در آن مولفه مماسی بیشینه نیروی تماسی(بیشینه نیروی اصطکاک) (بند ۳-۹-۱) و N مولفه نرمال نیروی تماسی (نیروی نرمال)(بند ۱-۹-۳) بین دو جسم لغزنده است.	$\mu, (\mu_s)$	ضریب اصطکاک دینامیکی ضریب اصطکاک استاتیکی	۱-۲۲-۳ ۲-۲۲-۳
این تعریف بر جریان لایه ای که در آن $v_x = 0$ است، اعمال می‌شود.	$\tau_{xz} = \eta d v_x / dz$ که در آن τ_{xz} تنش برشی (بند ۳-۱۵-۳) در یک مایع در حال حرکت با گرادیان سرعت(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱-۸-۳ رجوع کنید) عمود بر سطح برش می باشد.	η	ویسکوزیته دینامیک	۲۳-۳
	$V = \eta / \rho$ که در آن η ویسکوزیته دینامیک (بند ۳-۲۳) و ρ چگالی جرمی (بند ۲-۳) است.	V	ویسکوزیته سینماتیک	۲۴-۳
	$\gamma = dF / dl$ که در آن F (بند ۱-۹-۳) مولفه نیرو عمود بر عنصر خط در یک سطح و l طول(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱-۱-۱ رجوع کنید) عنصر خط می باشد.	γ, σ	تنش سطحی	۲۵-۳

یکاهای مکانیک(ادامه)				
ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	تعریف	نماذج بین‌المللی	نام یکا	شماره
		m^3	متر مکعب	۲۱-۳-الف
به بند ۲-۳-۰ مقدمه رجوع کنید.		1	یک	۲۲-۳-الف
		Pa.s	پاسکال ثانیه	۲۳-۳-الف
		m^2 / s	متر مربع بر ثانیه	۲۴-۳-الف
		N / m	نیوتن بر متر	۲۵-۳-الف

کمیت‌های مکانیک(ادامه)				
شماره	کمیت	نماد	تعریف	ملاحظات
۲۶-۳	توان	P	برای یک ذره $P = F \cdot v$ که در آن F نیرو (بند ۱-۹-۳) و v سرعت (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۸-۳-۱ رجوع کنید) است.	
۱-۲۷-۳	کار	A, W	$A = \int P dt$ که در آن P توان (آیتم ۴-۲۶) و t زمان (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۷ رجوع کنید) است.	$A = \int F \cdot dr$
۲-۲۷-۳	انرژی پتانسیل	$V, E_p, (\Phi)$	برای یک ذره $V = -\int F \cdot dr$ که در آن F یک نیروی پتانسیل (آیتم ۴-۹-۱) و r یک بردار مکان (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۱-۱۱-۳ رجوع کنید) است.	نیرویی پتانسیل است که میدان آن غیر دورانی باشد، برای مثال: $\text{rot } F = 0$
۳-۲۷-۳	انرژی جنبشی	T, E_k	برای یک ذره $T = m v^2/2$ که در آن m جرم (بند ۱-۳) و v سرعت (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳، بند ۸-۳-۱ رجوع کنید) است.	یک تعریف عمومی عبارت است از: $T = (1/2) \int v^2 dm$
۴-۲۷-۳	انرژی مکانیکی	E, W	$E = T + V$ که در آن T انرژی جنبشی (بند ۳-۲۷-۳) و V انرژی پتانسیل (بند ۲-۲۷-۳) است.	نماد های E و W همچنین برای سایر انواع انرژی نیز به کار می‌روند.
۲۸-۳	کارایی	η	$\eta = P_{out}/P_{in}$ که در آن P_{out} توان خروجی (بند ۲۶-۳) و P_{in} توان ورودی (بند ۲۶-۳) می‌باشد.	توان خروجی و ورودی باید مشخص شوند.
۲۹-۳	آهنگ جریان	q_m	$q_m = dm / dt$ که در آن m جرم (آیتم ۴-۱) و t زمان (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۷ رجوع کنید) است.	
۳۰-۳	آهنگ حجمی	q_V	$q_V = dV / dt$ که در آن V حجم (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۴-۳-۴ رجوع کنید) و t زمان (به استاندارد ملی ایران ۳-۹-۸۱۹: سال ۱۳۸۹، بند ۳-۷ رجوع کنید) می‌باشد.	

یکاهای مکانیک(ادامه)				
شماره	نام یکا	نماذج بین المللی	تعریف	ضریب‌های تبدیل و ملاحظات
۲۶-۳-الف	وات	W	$1 \text{ W} := 1 \text{ N.m/s}$	
۲۷-۳-الف	ژول	J	$1 \text{ J} := 1 \text{ W.s}$	
۲۸-۳-الف	یک	۱		این کمیت معمولاً در حالت درصد یکا بیان می‌شود، نماذج٪.
۲۹-۳-الف	کیلوگرم بر ثانیه	kg/s		
۳۰-۳-الف	متر مکعب بر ثانیه	m^3/s		

کمیت‌های مکانیک(ادامه)

شماره	کمیت	نماد	تعریف	ملاحظات
۳۱-۳	مختصات عمومی	q_i	$q_i \ (i = 1, 2, \dots, N)$ که در آن q_i یکی از مختصاتی است که برای تشریح محل سیستم مورد نظر به کار می‌رود و N کمترین تعداد مختصات ضروری برای مشخص کردن محل سیستم است.	
۳۲-۳	سرعت عمومی	$\dot{q}_i$	$\dot{q}_i = dq_i / dt$ که در آن q_i یک مختصه عمومی (بند ۳۱-۳) و t زمان(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹، بند ۷-۳) رجوع کنید) است.	
۳۳-۳	نیروی عمومی	Q_i	$\delta A = \sum Q_i \delta q_i$ که در آن A کار (بند ۱-۲۷-۳) و q_i یک مختصه عمومی (بند ۳۱-۳) است.	
۳۴-۳	عملگر لاغرانژ	L	$L(q_i, \dot{q}_i) = T(q_i, \dot{q}_i) - V(q_i)$ که در آن T انرژی جنبشی (بند ۴-۲۷-۳)، V انرژی پتانسیل (بند ۲-۲۷-۳)، q_i مختصه عمومی (بند ۳۱-۳) و $\dot{q}_i$ سرعت عمومی (بند ۳۲-۳) است.	انرژی پتانسیل $V(q_i)$ می‌تواند به پتانسیل دینامیک $V(q_i, \dot{q}_i)$ بسط داده شود.
۳۵-۳	مومنتوم عمومی	p_i	$p_i = \frac{\partial L}{\partial \dot{q}_i}$ که در آن L عملگر لاغرانژ (بند ۳۴-۳) و $\dot{q}_i$ سرعت عمومی (بند ۳۲-۳) است.	
۳۶-۳	عملگر همیلتون	H	$H = \sum p_i \dot{q}_i - L$ که در آن p_i مومنتوم عمومی (بند ۳-۳)، $\dot{q}_i$ سرعت عمومی (بند ۳۲-۳) و L عملگر لاغرانژ (بند ۳۴-۳) است.	

ب انتشار می‌یابد.

یکاهای مکانیک(ادامه)				
ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	تعریف	نماذج بین‌المللی	نام یکا	شماره
این یکا به ابعاد کمیت وابسته است.				۳۱-۳-الف
این یکا به ابعاد کمیت وابسته است.				۳۲-۳-الف
این یکا به ابعاد کمیت وابسته است.				۳۳-۳-الف
		J	ژول	۳۴-۳-الف
این یکا به ابعاد کمیت وابسته است.				۳۵-۳-الف
		J	ژول	۳۶-۳-الف

کمیت‌های مکانیک(ادامه)				
شماره	کمیت	نماد	تعریف	ملاحظات
۳۷-۳	جنبیش	S	که در آن L عملگر لاگرانژ (بند ۳۴-۳) و t زمان(به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹ بند ۷-۳ رجوع کنید) است.	$S = \int L dt$

یکاهای مکانیک(ادامه)				
شماره	نام یکا	نماد بین المللی	تعریف	ضریب‌های تبدیل و ملاحظات
الف-۳۷-۳	ژول ثانیه	J.S		

پیوست الف

(اطلاعاتی)

یکاها در سیستم CGS با نام‌های مخصوص

استفاده از این یکاها مناسب نیست.

شماره بند کمیت	شماره بند کمیت	کمیت	شماره بند یکا	نام یکا با نماد	ضریب‌های تبدیل و ملاحظات
۹-۳	نیرو	دین:	۹-الف-الف	dyn	$1 \text{ dyn} := 1 \text{ g.cm/s}^2 = 10^{-5} \text{ N}$ ۱ نیرویی است که زمانی که بر یک جسم به جرم یک گرم وارد می‌شود به آن شتابی برابر 1 cm/s^2 می‌دهد.
۲۳-۳	ویسکوزیته دینامیک (ویسکوزیته)	پویز:	۲۳-الف-الف	P	$1 \text{ P} := 1 \text{ dyn.s/cm}^2 = 0.1 \text{ Pa.s}$ یک پویز ویسکوزیته سیالی است که در آن سیال تحت تنش برشی 1 dyn/cm^2 ۱ گرادیان سرعت عمود بر صفحه برش برابر با $(\text{cm/s})/\text{cm}$ ۱ دارد.
۲۴-۳	ویسکوزیته سینماتیک	استوکس:	۲۴-الف-الف	St	$1 \text{ St} := 1 \text{ cm}^2/\text{s} = 10^{-4} \text{ m}^2/\text{s}$ یک استوکس ویسکوزیته سینماتیک سیالی است با ویسکوزیته دینامیک یک پویز و چگالی جرمی 1 g/cm^3
۲۷-۳	کار، انرژی	ارگ:	۲۷-الف-الف	erg	$1 \text{ erg} := 1 \text{ dyn.cm} = 10^{-7} \text{ J}$ یک ارگ کار انجام گرفته توسط نیروی یک دین است که در آن نقطه ای از جسم به اندازه یک سانتیمتر در جهت نیرو جابجا شود.

پیوست ب

(اطلاعاتی)

یکا ها بر حسب فوت، پوند، ثانیه و سایر یکاهای مربوط

استفاده از این یکا ها مناسب نیست.

ضریب های تبدیل و ملاحظات	نام یکا با نماد	شماره بند یکا	کمیت	شماره بند کمیت
$1 \text{ lb} := 0.453\ 592\ 37 \text{ kg}$	پوند: lb	۱-۳-الف	جرم	۱-۳
$1 \text{ gr} := \frac{1}{7000} \text{ lb} = 64.798\ 91 \text{ mg}$	گرین: gr	۱-۳-ب-ب		
$1 \text{ oz} := \frac{1}{16} \text{ lb} = 437.5 \text{ gr} \approx 28.349\ 52 \text{ g}$	اونس: oz	۱-۳-ب-پ		
$1 \text{ cwt (UK)} := 112 \text{ lb} = 1 \text{ long cwt (US)} \approx 50.802\ 35 \text{ kg}$	صد وزن: cwt (UK)	۱-۳-پ-ت		
$1 \text{ cwt (US)} := 100 \text{ lb} \approx 45.359\ 237 \text{ kg}$	صدوزن: cwt (US)	۱-۳-ب-ث		
$1 \text{ ton (UK)} := 2\ 240 \text{ lb} = 1 \text{ long ton (US)} = 1\ 016.047 \text{ kg}$	تن: ton (UK)	۱-۳-ب-ج		
$1 \text{ ton (US)} := 2\ 000 \text{ lb} = 907.184\ 7 \text{ kg}$	تن: Ton (US)	۱-۳-ب-ج		
$1 \text{ troy ounce} := 480 \text{ gr} = 31.103\ 476\ 8 \text{ g}$	اونس تروا: (اونس داروسازی)	۱-۳-ب-ح		
$1 \text{ lb/ft}^3 \approx 16.018\ 46 \text{ kg/m}^3$	پوند بر فوت: مکعب: lb/ft ³	۲-۳-الف	جرم حجمی، چگالی جرمی، چگالی	۲-۳
$1 \text{ lbf} \approx 4.448\ 222 \text{ N}$ این کمیت بر پایه شتاب استاندارد سقوط آزاد $g_n := 9.806\ 65 \text{ m/s}^2$	پوند-نیرو: lbf	۹-۳-ب-الف	نیرو، وزن	۹-۳
این یکا باید از کمیت وزن محلی جسم دارای جرم یک پوند متمایز شود.				
$1 \text{ ft.lbf} \approx 1,355\ 818 \text{ N.m}$	فوت پوند-نیرو: ft.lbf	۱۳-۳-الف	ممان نیرو، گشتاور	۱۳-۳

ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	نام یکا با نماد	شماره بند یکا	کمیت	شماره بند کمیت
$1 \text{ lbf/in}^2 \approx 6894.757 \text{ Pa}$	پوند-نیرو بر اینچ مربع psi, lbf/in^2	۱۵-۳-ب-الف	فشار	۱۵-۳
$1 \text{ in}^4 \approx 41.623\,143 \times 10^{-8} \text{ m}^4$	اینج به توان چهار in^4	۲۰-۳-ب-الف	ممان اینرسی سطح، ممان دوم سطح	۲۰-۳
$1 \text{ in}^3 = 16.387\,064 \times 10^{-6} \text{ m}^3$	اینج مکعب in^3	۲۱-۳-ب-الف	مدول مقطع	۲۱-۳
$1 \text{ ft}^2/\text{s} = 0.092\,903\,04 \text{ m}^2/\text{s}$	فوت مربع بر ثانیه ft^2/s	۲۴-۳-ب-الف	ویسکوزیته سینماتیک	۲۴-۳
$1 \text{ ft.lbf/s} \approx 1.355\,818 \text{ W}$	فوت پوند-نیرو بر ثانیه ft.lbf/s	۲۶-۳-ب-الف	توان	۲۶-۳
$1 \text{ hp} := 550 \text{ ft.lbf/s} \approx 745.699\,9 \text{ W}$	اسب بخار hp	۲۶-۳-ب-ب		
$1 \text{ ft.lbf} \approx 1.355\,818 \text{ J}$	فوت-پوند-نیرو ft.lbf	۲۷-۳-ب-الف	کار، انرژی	۲۷-۳

پیوست پ

(اطلاعاتی)

سایر یکاهای غیر SI ارائه شده برای اطلاعات، مخصوصاً جهت ضریب‌های تبدیل

استفاده از این یکاهای مناسب نیست.

ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	نام یکا با نماد	شماره بند یکا	كمیت	شماره بند كمیت
1 metric carat := 200 mg این یکا فقط جهت اندازه‌گیری جرم سنگ‌های قیمتی و مروارید کاربرد دارد. این یکا نبایستی با اصطلاح عیار طلای خالص یا نقره در صنعت جواهرات و سکه اشتباه شود که در آن برای مثال ۱۸ قیراط طلا به معنی کسر جرمی ۱۸/۲۴ یا ۷۵٪ طلا می‌باشد.	قیراط متريک (--)	۱-الف، ب	جرم	۱-۳
1 tex := 10^{-6} kg/m	tex	۶-پ-الف	چگالی خطی، جرم خطی	۶-۳
1 kgf := 9.806 65 N نمادهای kgf (کیلوگرم-نیرو) و kp (کیلوپوند) هر دو استفاده می‌شوند. این یکا باید از وزن محلی جسم دارای جرم یک کیلوگرم تمیز داده شود. عدد ۹/۸۰۶۶۵ شتاب استاندارد سقوط آزاد است (به استاندارد ملی ایران ۹۸۱۹-۳: سال ۱۳۸۹ رجوع کنید)	کیلوگرم-نیرو kgf	۹-پ-الف	نیرو	۹-۳
1 kgf.m = 9.806 65 N.m	کیلوگرم-نیرو متر kgf.m	۱۳-پ-الف	ممان نیرو	۱۳-۳

ضریب‌های تبدیل و ملاحظات	نام یکا با نماد	شماره بند یکا	کمیت	شماره بند کمیت
$1 \text{ atm} := 101\,325 \text{ Pa}$	اتمسفر استاندارد: atm	۱۵-۳-پ-الف	فشار	۱۵-۳
$1 \text{ kgf/m}^2 = 9.806\,65 \text{ Pa}$	کیلوگرم-نیرو بر متر مربع: kgf/m^2	۱۵-۳-پ-ب		
$1 \text{ at} := 1 \text{ kgf/cm}^2 = 98\,066.5 \text{ Pa} \approx 0.967\,841 \text{ atm}$	اتمسفر فنی: at	۱۵-۳-پ-پ		
$1 \text{ mmH}_2\text{O} := 10^{-4} \text{ at} = 9.806\,65 \text{ Pa}$	آب میلیمتر قراردادی: mmH_2O	۱۵-۳-پ-ت		
$1 \text{ mmHg} \approx 13.5951 \text{ mmH}_2\text{O} \approx 133.3224 \text{ Pa}$	جیوه میلیمتر قراردادی: mmHg	۱۵-۳-پ-ث		
$1 \text{ Torr} := \frac{1}{760} \text{ atm} \approx 1 \text{ mmHg} \approx 133.3224 \text{ Pa}$	تور: Torr	۱۵-۳-پ-ج		
$1 \text{ kgf.m/s} = 9.806\,65 \text{ W}$	کیلوگرم-نیرو متر بر ثانیه: kgf.m/s	۲۶-۳-پ-الف	توان	۴-۲۶
$1 \text{ metric horsepower} := 75 \text{ kgf.m/s} = 735.498\,75 \text{ W}$	اسب بخار متریک (--)	۲۶-۳-پ-ب		
$1 \text{ kgf.m} = 9.806\,65 \text{ J}$	کیلوگرم-نیرو متر: kgf.m	۲۶-۳-پ-الف	کار، انرژی	۴-۲۷